Research Article

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์)

DEVELOPING PRACTICAL SKILLS ABOUT THE INVENTION OF DANCE MOVES FROM PATTERNED MOVEMENTS USING A COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT PROCESS DANCE COURSE OF 2ND GRADE STUDENTS, KANNAYAO SCHOOL (DHARIN CHAROEN SONGKHROO)

จิรายุทธ นันจินดา* และ กนิษฐา สังขรัตน์
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Jirayut Nunjinda* and Kanittha Sangkharat
Program in Thai Classical Dance, College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

*E-mail: joonjirayut@gmail.com

Received: 14-03-2023
Revised: 12-04-2023
Accepted: 02-06-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบวัดทักษะการปฏิบัติ และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) จำนวน 19 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จาก แบบวัดทักษะการปฏิบัติ และแบบประเมินความพึงพอใจ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 81.32/85.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ เท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

คำสำคัญ: ทักษะการปฏิบัติ การประดิษฐ์ท่ารำ การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ABSTRACT

This research aims to: 1) develop practical skills; crafting dance moves from a form of movement using a cooperative learning management process. Dance courses of Grade 2 students are more effective in achievement, and 2) to study student satisfaction that affects the development of practical skills. Invention Story Rhythmic dance moves. This qualitative research has research tools such as learning management plans with cooperative learning processes, practical skills assessments, and satisfaction assessments. The sample consisted of 19 students in Grade 2/3 of Khannayao School (Tarin Charoensongkroh) using a specific selection method and then using data gathered from the practical skills assessment and satisfaction assessment to analyze using descriptive statistics consisting of mean, standard deviation, and comparison by t-test.

The results of the research showed that: 1) the development of practical skills; Crafting dance moves from a form of movement using a cooperative learning management process. Dance subjects of Grade 2 students with an efficiency of 81.32/85.04 meet the set criteria of 80/80. 2) Student satisfaction affecting the development of practical skills is at a high level, with an average score of 4.46 and a standard deviation of 0.50.

Keyword: Practical Skills, Invention of dance, Cooperative learning

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ เพื่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนั้นยังได้ชี้ให้เห็นถึงความจะเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณภาพ คนในสังคมไทยมีคุณธรรมและมีความรอบรู้เท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ สังคมที่มีฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชน

ให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งจะเป็นความสอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 3 สาระคือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี สาระนาฏศิลป์ที่โรงเรียนจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนมีสุขภาพจิตใจที่ดีงามมีสุนทรียภาพมีรสนิยมรักความสวยงาม รักความเป็นระเบียบ มีการรับรู้อย่างพินิจ วิเคราะห์และเห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ สำหรับสาระที่ 3 สาระนาฏศิลป์ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่าทางนาฏศิลป์ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ. 3.2 เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าความงามของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (Ministry of Education, 2017)

การสอนวิชานาฏศิลป์จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีจินตนาการที่ดีขึ้น เพื่อชื่นชมความงามมีสุนทรียภาพและความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมทางนาฏศิลป์ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าววิชานาฏศิลป์จึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จากการเรียนการสอนกลุ่มสาระศิลปะ ซึ่งปีการศึกษา 2564 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) พบการจัดการเรียนการสอนทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไม่สูงเท่าที่ควร ซึ่งนักเรียนยังขาดทักษะการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิชานาฏศิลป์ตามหลักสูตร พบว่าแต่ละห้องเรียน 1 สัปดาห์ จะเรียนวิชานาฏศิลป์แค่ 50 นาที ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกท้อถอย ไม่สนใจเรียน เบื่อหน่าย เห็นว่าเป็นเรื่องยาก เพราะไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้ด้วยระยะเวลาในการเรียนทำให้ขาดความต่อเนื่อง ถ้าในสัปดาห์นั้นมีกิจกรรมในโรงเรียน ผู้เรียนก็จะขาดความต่อเนื่องในการเรียน พอถึงเวลาเรียนในชั่วโมงสัปดาห์ถัดไปส่งผลทำให้ผู้เรียนลืมบทเรียน ลืมการปฏิบัติท่ารำที่ต่อไปต้องกลับมาเริ่มทบทวนท่ารำใหม่ ซึ่งเป็นการทำให้เสียเวลาในชั่วโมงที่จะต้องจัดกิจกรรมการสอนตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับ Singsena (2022) จากการที่พบปัญหาในชั้นเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำกว่าสาระวิชาอื่นหลายวิชา ทั้งที่นาฏศิลป์เป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติน่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าสาระวิชาอื่น ๆ ประการที่สอง พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบการเรียนนาฏศิลป์ เนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูยังขาดความน่าสนใจ และจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต่างคนต่างอยู่ไม่พึ่งพาอาศัยกันมีความคิดเห็นเฉพาะตนเองเป็นหลัก ซึ่งหากได้รับการพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นจัดกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมีความเอื้ออาทรต่อกัน สอดคล้องกับ Slavin, Robert (1995) และ AbuSeileek (2007) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่าเป็นการเรียนที่เหมาะกับสมาชิกกลุ่มเล็ก ๆ แล้วร่วมกันแก้ปัญหาหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สมาชิกในกลุ่มทุกคนเป็นส่วนสำคัญของกลุ่มที่จะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มล้วนเป็นของทุกคนในกลุ่ม สำหรับในประเทศไทยพบว่ามีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้เช่นกัน อาทิเช่น Jaitiang (2007) Moonkham & Moonkham (2009) และ Puwiphadawat (2011) โดยท่านได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นวิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงาน

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียน การเรียนแบบร่วมมือไม่ใช่วิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มรวมกันแบบธรรมดา แต่เป็นการร่วมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างอย่างชัดเจน จากการที่สมาชิกแต่ละคนในทีมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการเรียนรู้ และสมาชิกทุกคนจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อที่จะช่วยเหลือและเพิ่มพูนการเรียนรู้ของสมาชิกในทีม

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลของผู้วิจัยในการที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในสาระนาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) เกิดการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และสนุกสนานกับการเรียนภาคปฏิบัติไม่รู้เบื่อหน่ายทำให้เกิดความสนใจในวิชานาฏศิลป์ และเกิดการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน
3. นักเรียนมีความภูมิใจในศิลปะด้านนาฏศิลป์ของตนเอง
4. ครูมีวิธีการ เทคนิคการสอน ที่มีคุณภาพมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยตรง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) สำนักงานเขตคันนายาว จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 114 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 จำนวน 19 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื้อหารายวิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) สำนักงานเขตคันนายาว จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ จำนวน 1 หน่วย เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้เป็น 1 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

ตัวแปรที่ศึกษาในการใช้ศึกษาค้นคว้า

1) ตัวแปรต้น ได้แก่

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

2) ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1) ทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

2.2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2565 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2566 ใช้เวลา 3 สัปดาห์ 3 ชั่วโมง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) รวบรวมเนื้อหาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) จัดทำแผนการเรียนรู้วิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

(2) แบบวัดทักษะการปฏิบัติ

(3) แบบประเมินความพึงพอใจ พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นดำเนินการแก้ไขเครื่องมือ จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4) จัดกิจกรรมการเรียน เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5) นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ ตรวจสอบ แปลผล และสรุปผลการประเมิน

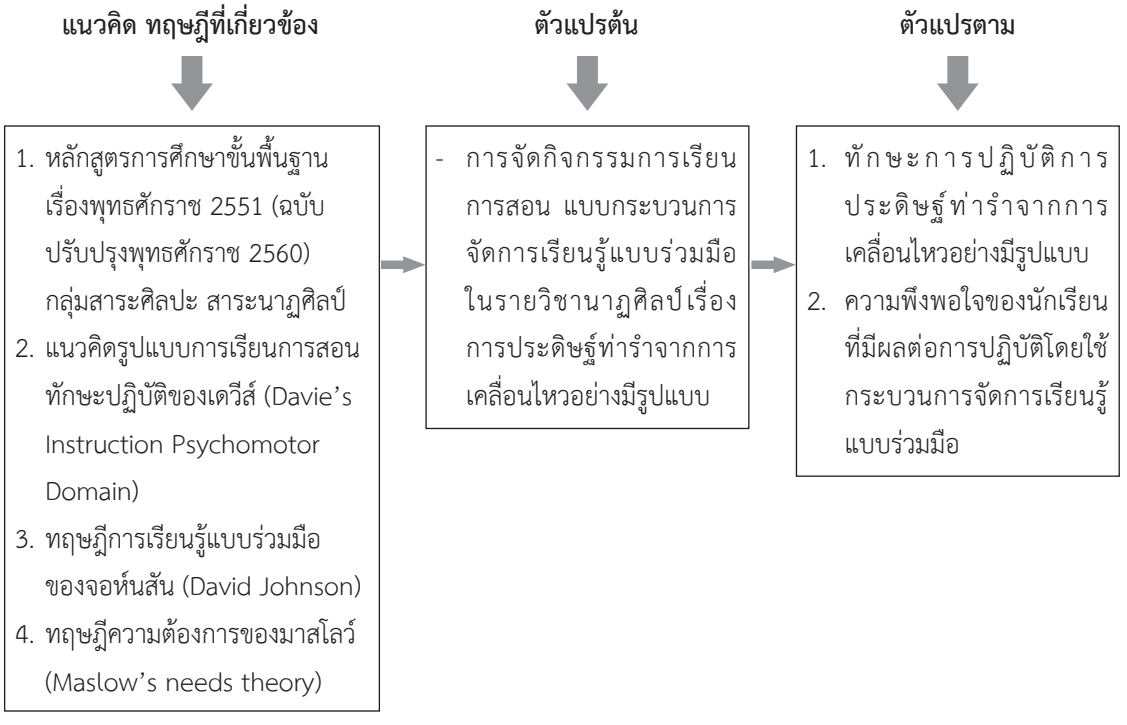
สมมุติฐานการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ อยู่ในระดับดีมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในครั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) ซอยเสรีไทย 50 แยก 3 แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 114 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) ซอยเสรีไทย 50 แยก 3 แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 เพียงห้องเดียว

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

2. แบบวัดทักษะการปฏิบัติ

3. แบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบโดยมีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นสอน (3) ขั้นทำงานกลุ่ม (4) ขั้นตรวจสอบผลงานหรือทดสอบ และ (5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davie's Instruction Psychomotor Domain) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน (David Johnson) และทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's needs theory)

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสอนเกี่ยวกับการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการสอนแบบร่วมมือที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัติโดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยในการฝึกทักษะของผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนได้รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มสะสมคะแนนให้ได้มากที่สุดเพื่อผลคะแนนรวมของกลุ่มที่สูงสุด เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจร่วมกัน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการทำงานเป็นทีม เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและศักยภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ด้วยวิธีสอนการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ด้วยวิธีสอนการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.5 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์คะแนน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4

2. การสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และกำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนเป็นแบบ (Scoring Rubric) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ เกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกข้อคำถามให้อยู่ในเกณฑ์ ความเที่ยงตรงที่ใช้ได้ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.2 รวบรวมผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด กำหนดคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 นำผลการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาบันทึกหาค่าคะแนนความคิดเห็นทั้งหมดเป็นรายข้อ

2.4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความในแบบประเมินกับจุดประสงค์ หรือทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัด เมื่อจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าข้อความมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด จึงพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

3.1 สร้างแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับเนื้อหา ภาษาความครอบคลุม เนื้อหาตามทฤษฎีและแนวคิดที่กำหนด เพื่อนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหาดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด ด้วยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นบันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ นำไปหาดัชนีความสอดคล้อง ระหวางข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัดเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นการสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายของค่าที่วัดได้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมายโดยใช้ ค่าเฉลี่ยในรายช่วงและรายข้อดังนี้

4.51 ถึง 5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 ถึง 4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 ถึง 3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 ถึง 2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 ถึง 1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาตอบแบบสอบถามจำนวน 19 คน

3.3 หาค่าความเชื่อมันของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ตามวิธีของครอนบาร์ค (Cronbach)

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพแล้ว นำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่วางแผนไว้

ขั้นตอนการทำวิจัย

1. ผู้วิจัยได้วางแผน หาข้อมูลเรื่องที่ตนเองสนใจ กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต แล้วนำเสนอหัวข้อวิจัยให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา และขอคำปรึกษา คำแนะนำในหัวข้อวิจัย พร้อมแลกเปลี่ยนแนวคิด

2. ศึกษาหาข้อมูลจากเอกสาร ตำรางานวิจัย วารสาร และ หนังสือ

3. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย และติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายขั้นตอนวิธีการเรียนด้วยการเรียนการสอนการโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง

5. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร ตำรางานวิจัย และผลที่ได้จากการใช้เครื่องมือมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ เรียบเรียงข้อมูล เพื่อจัดทำรูปเล่มงานวิจัย

6. นำส่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไข

7. ปรับแก้รูปเล่มงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่งานวิจัยเป็นบทความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) สำนักงานคันนายาว สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำการทดลอง โดยการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้กับกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลาจำนวน 2 แผน

2. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในสัปดาห์ที่ 1 เป็นเวลา 50 นาที และประเมินผลแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 2 เป็นเวลา 50 นาที โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และประเมินผลแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

4. ทำการวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ นำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. เก็บข้อมูลจากคะแนนเก็บ จากการประมาณค่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

6. นำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และการประเมินผลแบบโดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

7. ตรวจสอบความถูกต้องแล้วรวบรวมข้อมูล สรุปผลและอภิปรายผลการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย วิชานาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นสำหรับ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติการหาค่า t-test (Independent sample) ตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน

4. ผลวิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม โดยหาค่าเฉลี่ย อัตราส่วนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยถือเกณฑ์ประเมิน

ผลการศึกษา

1. พัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินตามเป้าหมาย จำนวน 19 คน ระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2565

ตารางที่ 1 ตารางการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนน
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1)	140	113.84	1.91	81.32
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2)	60	51.05	1.60	85.04
ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย				

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.32 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 85.04 ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย จึงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/85.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ตารางการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติ

การปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงนกน้อย	กลุ่มตัวอย่าง (n = 19)		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ปฏิบัติท่ารำความถูกต้อง	4.09	0.41	ดี
ปฏิบัติตามจังหวะเพลง	3.55	0.52	ดี
ปฏิบัติท่ารำได้อย่างอ่อนช้อยสวยงามและคล่องแคล่ว	3.17	0.54	ดี
ปฏิบัติท่าตั้งวงกลาง	4.62	0.49	ดีมาก
ปฏิบัติท่ารัก	4.65	0.00	ดีมาก
ปฏิบัติท่าจีบ	4.21	0.76	ดี
ปฏิบัติท่านก	4.45	0.51	ดี
ปฏิบัติท่าชี้	4.55	0.00	ดีมาก
ความพร้อมเพียงในกลุ่ม	3.69	0.47	ดี
อารมณ์ของผู้แสดง	3.72	0.46	ดี
รวม	**4.07**	**0.41**	**ดี**

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี $\overline{X}$ = 4.07

ตารางที่ 3 ตารางการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	df	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
				$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
นักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ 2	19	18.00	60	45.02	2.79	51.02	2.57	16.25

*< (มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 = 0.00) α = 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนเท่ากับ 45.02 และหลังเรียนเท่ากับ 51.02 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตารางที่ 4 ตารางผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ข้อ	รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับแปลผล
1.	ครูชี้แจงขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือได้อย่างชัดเจน	4.38	0.49	มาก
2.	ครูจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบคละความสามารถอย่าง เหมาะสม	4.42	0.50	มาก
3.	ครูให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล นักเรียนในขณะเรียนอย่างทั่วถึง	4.49	0.51	มาก
4.	ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน	4.44	0.50	มาก
5.	เนื้อหามีเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	4.27	0.45	มาก
6.	เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน	4.49	0.51	มาก
7.	สื่อมีความทันสมัย และดึงดูดความสนใจ	4.49	0.51	มาก
8.	กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.53	0.50	มากที่สุด
9.	นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างสมาชิก เช่น การเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การยอมรับผู้อื่น	4.40	0.50	มาก
10.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน	4.58	0.50	มากที่สุด
11.	นักเรียนใช้ความสามารถตามศักยภาพของตนเอง	4.49	0.51	มาก
12.	มีลำดับขั้นตอนเข้าใจง่ายและกระตุ้นการเรียนรู้	4.49	0.51	มาก
13.	เกิดความสามัคคีในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน	4.51	0.50	มากที่สุด
14.	มีการวัดและประเมินผลการเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	4.53	0.50	มากที่สุด
15.	ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มทันที	4.51	0.51	มากที่สุด
	รวมค่าเฉลี่ย	**4.46**	**0.50**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอีก 11 ข้อ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ข้อ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมาคือ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีการวัดและประเมินผลการเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยมีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 81.32/85.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยมีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 81.32/85.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 81.32 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยของ คะแนนหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 85.04 ของคะแนนเต็ม แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการพัฒนา ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยแผนการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักการทฤษฎี การพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวี่ส์ การพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ และได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการเขียนแผนที่ดี นอกจากนี้ยังได้ผ่านการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจัดทำแผน และสื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพประกอบกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะ ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้สอดคล้องกับสาระนาฏศิลป์ ได้แก่ด้าน ทักษะหรือการปฏิบัติที่ ถูกต้อง ด้านความรู้ ความจำ ด้านเทคนิค วิธีการกระทำอย่างถูกต้อง ด้านเชื่อมโยงทักษะปฏิบัติท่ารำ ด้านประยุกต์ใช้และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Jarusan (2008) ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้แนวทางของคาร์ล ออร์ฟของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตพัฒนา เขตคลองสามวา ผลของการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้แนวทางของคาร์ล ออร์ฟ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.93/90.62

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01โดยคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับ Sukma (2016) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน เรื่อง นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นของนักเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดมุ่งหมายและรูปแบบให้นักเรียนมีการจัดกลุ่มทำงานร่วมกัน โดยการจัดกลุ่มของนักเรียนนั้นจะจัดกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน เรียนอยู่กลุ่มเดียวกันเพื่อช่วยเหลือกันในการเรียน นักเรียนจะมีการช่วยกันคิด ช่วยกันอธิบาย ร่วมกันทำกิจกรรม ร่วมกันแก้ไขปัญหา พึ่งพาอาศัยกันอย่างสม่ำเสมอ เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นอย่างดี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งกิจกรรมที่จัดยังส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Khamanee (2010) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพราะทุกคนร่วมมือกันในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คนมีส่วนร่วมมีความเท่าเทียมกัน นักเรียนจะช่วยเหลือกันในการเรียน สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย รับรู้ปัญหา และทางเลือกในการแก้ สิ่งเหล่านี้มีส่วนส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้ที่มีความคงทนมากขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ นักเรียนจะต้องเรียนรู้ทั้งความรู้และทักษะการปฏิบัติ มีความพร้อมทั้งสมอง กายและใจ ซึ่งนักเรียนจะต้องเยนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความกล้าแสดงออก และมีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อกันจนทำให้งานประสบความสำเสร็จบรรลุเป้าหมาย

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ รายวิชานาฏศิลป์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยผสมผสานกับการจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์ สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียนรู้กิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถด้านทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Nasomtong (2016) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงไทยสากล สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยผสมผสานกับการจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์ สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียนรู้กิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถด้านทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสุข ในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การเรียนการสอนโดยการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ประกอบเพลงนกน้อย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นสอน (3) ขั้นทำงานกลุ่ม (4) ขั้นตรวจสอบผลงานหรือทดสอบ และ (5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติจริง ครูคอยแนะนำ กำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

2. ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ให้หลากหลายมากขึ้น หรือแตกต่างออกไปเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและมีการทำงานกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่นให้หลากหลายเกี่ยวกับการดำรงชีวิต

2. ควรมีการวิจัยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตั้งเป็นสื่อผสมที่เป็นทั้งภาพ แสงและ เสียงในรูปแบบของมัลติมิเดีย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษานอกเวลาเรียนด้วยตัวเอง

3. ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะนาฏศิลป์ไทย เกี่ยวกับการประดิษฐ์ท่ารำอื่น ๆ เพื่อจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยนี้สำเร็จเสร็จสิ้นลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างมากจาก อาจารย์กนิษฐา สังขรัตน์ ที่กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจทานแก้ไขให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุง พร้อมทั้งติดตามและให้กำลังใจในการทำวิจัยนี้จนเสร็จสมบูรณ์ และที่ขาดมิได้ผู้วิจัย ซาบซึ้งถึงความห่วงใยจากท่านผู้อำนวยการชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ ผู้อำนวยการโรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) และครูจินตนา สิงห์เสนา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) ที่ได้คอยติดตามความก้าวหน้าในการทำวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจต่อผู้วิจัยมาโดยตลอดเวลา และขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนโรงเรียนคันนายาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

AbuSeileek, A. F. (2007). **Cooperative vs. individual learning of oral skills in a CALL environment. Computer Assisted Language Learning, 20** (5).

Jarusan, W. (2008). **The Development of creative thinking by using the concept of orff – Schulwerk to thai dancing in grade 1.** (Master Thesis). Silpakorn University, Nakhon Pathom.

Jaitiang, A. (2007). **Teaching Principles (Revised Edition)**. (4). Bangkok: Odeonstore.

Khamanee, T. (2010). **Pedagogical science: body of knowledge to organize an effective learning process.** Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University.

Moonkham, S & Moonkham,O. (2009). **19 Learning management methods: to develop thinking processes.** Bangkok: printmaking

Ministry of Education. (2017). **Basic Education Core Curriculum. B.E. 2008 (A.D. 2017).** Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand, Ltd.

Nasomtong, U. (2016). **The development of learning activity for enhancing performance-skill in dramatic arts on the invention of stylistic dancing movements with the song in learning area of arts for prathomsuksa 6 students.** (Master Thesis). Rajabhat Maha Sarakham University, Maha Sarakham.

Puwiphadawat, S. (2011). **Learner-centered and hands-on assessments.** Chiang Mai: Saengsilp.

Slavin, Robert E. 1995**. Cooperative Learning Theory, Research and Practice.** 2nd ed. Massachsetts : A Simom & Schuster.

Singsena, C. (2022, 21 July). **Problems arising in studying classical dance.** Teacher Kannayao school (Dharim Charoen Songkhroo).

Sukma, M. (2016). **Results of learning activities based on cooperative instructional model by student teams achievement divisions to develop learning achievements in basic thai dancing art of students grade 4.** (Master Thesis). Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani.